

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor of Arts in de wijsbegeerte en de moraalwetenschappen (academisch gerichte bachelor) van de Vrije Universiteit Brussel**

Samenvattende bevindingen en overwegingen

datum	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
7 november 2014	visitatierapport.
onderwerp	
Definitief	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
accreditatiebesluit	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.
(003009)	
bijlagen	De bacheloropleiding Wijsbegeerte & Moraalwetenschappen maakt deel uit van de faculteit
4	Letteren en Wijsbegeerte. Ze heeft een uitgesproken maatschappelijk geëngageerde signatuur en wil bijdragen tot een 'humanistisch geïnspireerd project'. De beoogde leerresultaten sluiten aan bij het domeinspecifieke leerresultatenkader en passen binnen het Vlaamse kwalificatieraamwerk. In de doelstellingen ligt een grote nadruk op vaardigheden en het nastreven van een zekere attitude (kritisch, open, kosmopolitisch) onder de studenten. Inhoudelijk focust de bachelor voornamelijk op de geschiedenis van de filosofie, ethiek, humanistiek, logica en wetenschapsfilosofie. De commissie beveelt aan dat de bacheloropleiding de eigen profilering van de systematische wijsbegeerte duidelijker en eensgezinder naar buiten draagt.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende.

In de bacheloropleiding Wijsbegeerte & Moraalwetenschappen (180 studiepunten) kunnen de studenten kiezen tussen een generiek programma of een programma met een minor van 60 studiepunten. De vier minors waaruit gekozen kan worden zijn Geschiedenis, Kunstwetenschappen en archeologie, Communicatiewetenschappen en Politieke Wetenschappen. Wie het generieke programma volgt krijgt voor 60 studiepunten aan keuzevakken.

Werkstudenten kunnen een avondprogramma volgen dat een exacte weerspiegeling van het dagprogramma is. De commissie stelde vast dat dit avondprogramma goed georganiseerd is. De commissie vindt het bachelorprogramma relatief compleet en up-to-date, met vooral een sterk aandeel van logica. Wetenschapsfilosofie en bepaalde systematische vraagstukken blijven wel wat onderbelicht, maar dat is een eigen keuze. In een vroeg stadium van de opleiding wordt begonnen onderzoeksvaardigheden te stimuleren en te ontwikkelen. Al van in het eerste bachelorjaar staan er strak begeleide schrijfopdrachten geprogrammeerd. In het derde bachelorjaar schrijven de studenten een bachelorproef van 20-30 bladzijden. Vrijwel alle vakken behouden een component van ex cathedra-onderwijs. De colleges hebben echter – mede door het beperkt aantal studenten –

Pagina 2 van 7 een vrij interactief karakter. Het gebruikte studiemateriaal laat ruimte voor verbetering: de commissie vindt dat te veel docenten met eigen nota's werken in plaats van de studenten originele, klassieke teksten voor te schotelen. In het derde bachelorjaar kunnen studenten een semester of een gans academiejaar op Erasmusuitwisseling gaan. Hiervoor werkt de opleiding met een (beperkt) aantal buitenlandse partners, waaronder de Vrije Universiteit van Berlijn.

Veruit de meeste vakken worden mondeling (met schriftelijke voorbereiding) geëxamineerd. Idealiter neemt zo'n mondeling examen de vorm van een filosofische discussie aan. Verschillende docenten houden rekening met de inzet van de studenten tijdens het jaar, bijvoorbeeld bij groepsdiscussies. Ook lectuuropdrachten, presentaties en papers tellen mee in de evaluatie.

De studenten volgen les op een campus in Etterbeek, gemakkelijk te bereiken met de auto of het openbaar vervoer. Leslokalen, computerfaciliteiten en bibliotheek liggen op wandelafstand van elkaar. Eveneens op de campus gelegen is het SBC of Studie-begeleidingscentrum, waar de VUB studenten collectief kunnen studeren en audiovisuele leermiddelen ter beschikking staan. De gecentraliseerde bibliotheek van de VUB telt een aparte filosofiecollectie. Op universitair niveau zijn er verschillende en waardevolle initiatieven om eerstejaarsstudenten te begeleiden. Studenten krijgen doorgaans een grote individuele verantwoordelijkheid, maar als ze begeleiding wensen is die zeker beschikbaar. De lesgevers leggen een bewonderenswaardig engagement aan de dag. Ze staan zeer dicht bij de studenten en zijn nagenoeg altijd aanspreekbaar.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau
De commissie beoordeelt het gerealiseerd eindniveau als voldoende.

Toetsbeleid blijft een aangelegenheid van individuele titularissen. Een echt beleid, een collectief gedragen visie op de toetsing ontbreekt. De commissie wil dat het op centraal niveau gecreëerde kader voor een toetsbeleid ook op opleidingsniveau duidelijk in de praktijk gebracht wordt.

De commissie stelde vast dat er bij heel wat studenten studietijdvertraging en studie-uitval optreedt. Toch is de opleiding op zich goed studeerbaar. Volgens sommige studenten kan ze zelfs nog wat uitdagender en intensiever gemaakt worden. De bacheloropleiding bereidt in eerste instantie voor op een aansluitende master. Nagenoeg geen afgestudeerde bachelors betreden onmiddellijk de arbeidsmarkt.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor of Arts in de wijsbegeerte en de moraalwetenschappen (academisch gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft alle aanbevelingen van de commissie, in het bijzonder de aanbeveling met betrekking tot het op opleidingsniveau in de praktijk brengen van het op centraal niveau gecreëerde kader voor het toetsbeleid.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor of Arts in de wijsbegeerte en de moraalwetenschappen (academisch gerichte bachelor) van de Vrije Universiteit Brussel.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor of Arts in de wijsbegeerte en de moraalwetenschappen (academisch gerichte bachelor) georganiseerd door de Vrije Universiteit Brussel. De opleiding wordt aangeboden te Brussel en kent geen afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2022.

Den Haag, 7 november 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Lucien Bollaert
Bestuurder NVAO

---

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij e-mail van 21 oktober 2014 heeft de instelling gereageerd op het ontwerp van accreditatierapport. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen in het accreditatierapport.

Pagina 4 van 7 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Naam instelling	Vrije Universiteit Brussel
Adres instelling	Pleinlaan 2 B-1050 Elsene
Aard instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Universitaire Associatie Brussel
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor of Arts in de wijsbegeerte en de moraalwetenschappen
Niveau een oriëntatie	Academisch gerichte bachelor
Bijkomende titel	Geen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– Geen – Ja
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Brussel
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2015
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden	2014-2015 ²
(Delen van) studiegebied(en)	Wijsbegeerte en moraalwetenschappen
ISCED benaming van het studiegebied	Philosophy and Ethics

---

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

- 1 Heeft inzicht in specificiteit van de filosofie, en in de ontwikkeling van de filosofie op basis van een overzicht van haar geschiedenis.
- 2 Heeft inzicht in de centrale filosofische problemen op basis van een overzicht van de systematische domeinen van de filosofie.
- 3 Is vertrouwd met de inhoud en methoden van ten minste één andere wetenschapsdiscipline en kan deze relateren aan filosofische vraagstukken.
- 4 Heeft inzicht in filosofische benaderingen, stijlen en methodes.
- 5 Kan primaire en secundaire relevante teksten lezen (zo mogelijk in de oorspronkelijke taal) en van deze teksten een correcte analyse en een goede synthese maken.
- 6 Heeft kennis van en inzicht in de samenhang tussen filosofische vraagstukken enerzijds en algemene maatschappelijke en culturele fenomenen en wetenschappelijke ontwikkelingen anderzijds.
- 7 Kan onder begeleiding een filosofische vraagstelling formuleren, een filosofisch onderzoek verrichten dat resulteert in een tekst van beperkte omvang, of hier een mondelinge presentatie over geven.
- 8 Kan relevante literatuur identificeren en kritisch gebruiken en hierbij de nodige informatievaardigheden en referentietechnieken toepassen.
- 9 Kent de gangbare filosofische terminologieën in de opleidingstaal en kan deze accuraat gebruiken.
- 10 Kan abstract denken, argumenteren en logisch redeneren.
- 11 Kan betekenisvolle filosofische vragen identificeren in diverse actuele (maatschappelijke) debatten en op basis daarvan de ingenomen standpunten interpreteren.
- 12 Kan kritisch reflecteren op filosofische theorieën en standpunten en een aanzet tot kritische persoonlijke positiebepaling ontwikkelen.
- 13 Kan zowel schriftelijk als mondeling rapporteren aan vakgenoten, op wetenschappelijk verantwoorde wijze.

Voorzitter:

- Prof. dr. Jos de Mul, hoogleraar filosofische antropologie, Faculteit der Wijsbegeerte, Erasmus Universiteit Rotterdam;

Leden:

- Prof. dr. Thomas Mertens, hoogleraar rechtsfilosofie, Radboud Universiteit Nijmegen;
- Prof. dr. Marian A. Verkerk, hoogleraar zorgethiek aan het Universitair Medisch Centrum Groningen;
- Prof. dr. Frank Veltman, professor Logica, Faculteit der Geesteswetenschappen; Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica, Universiteit van Amsterdam;
- Dr. Guido Cuyvers, departementshoofd Departement Sociaal Werk, Katholieke Hogeschool Kempen (onderwijsdeskundige);
- Wouter Duckaert, student Bachelor in de Wijsbegeerte, Universiteit Antwerpen (student-lid).

De commissie werd ondersteund door Peter Daerden, secretaris.

Terugkeerbezoek voor wat betreft de eerste generieke kwaliteitswaarborg:

Voorzitter

- prof. dr. Harry Kunnenman, hoogleraar politieke filosofie, universiteit voor Humanistiek te Utrecht

Leden

- Prof. dr. Paul Ziche, onderwijsdirecteur van de school Filosofie en Religiewetenschap, Faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit Utrecht
- Prof. em. Dr. Frans Jacobs, emeritus hoogleraar moraalfilosofie, universiteit van Amsterdam

Secretaris

- Patrick Van den Bosch, stafmedewerker kwaliteitszorg van de Cel Kwaliteitszorg van de VLUHR